

4^e zondag Vasten – C – 30/31 maart 2019 – Sint-Pieter

Jozua 5,9a.10-12; 2 Kor 5,17-21; Lc 15,1-3.11-32 (verloren zoon)

Verzoening

Het Evangelie van vandaag vertelt een parabel, die in de traditie van onze Kerk heet: de Parabel van de Verloren Zoon. Maar we zouden de gelijkenis ook de Parabel van de Barmhartige Vader kunnen noemen, ofwel de Parabel van de Jaloerse Broer.

Het is een heel interessant thema in de Bijbel. Er zijn namelijk meer van dit soort verhalen met broers. En wat zien we iedere keer? Dat het uiteindelijk niet gaat over de oudste, de eerstgeborene, maar over de tweede, die eigenlijk op de achtergrond had moeten blijven.

Het begon al met de Broedermoord. Kaïn was de oudste van de twee, Abel de jongste. Maar niet het offer van Kaïn, de eerstgeborene, maar dat van Abel wordt door God aanvaard. Kaïn wordt daar zo kwaad over, zo jaloers, dat hij zijn broer Abel vermoordt (Gen 4).

Esau en Jacob waren een tweeling, maar Esau kwam als eerste uit de moederschoot van Rebecca. Maar uiteindelijk wordt niet Esau, maar Jacob door aartsvader Isaac gezegend. Esau voelt zich bedrogen, en Jacob moet op de vlucht. Maar tijdens al die jaren dat hij voortvluchtig is, krijgt Jacob prachtige spirituele ervaringen, de Droom met de Ladder die naar de hemel voert, het Gevecht met de Engel (Gen 25,19 - 33,17). En hoewel de twee broers zich uiteindelijk met elkaar verzoenen, is het Jacob, en niet Esau, die de aartsvader gaat worden van het volk Israël, door zijn twaalf zonen, de vaders van de twaalf stammen van Israël (Gen 35,23-26).

En van die twaalf was Jozef, met Ruben, de jongste van de twaalf. Omdat hun vader Jacob meer aan hem gehecht was dan aan de anderen, worden de andere broers jaloers. Ze nemen wraak, gooien hem in een waterput, verkopen hem als slaaf. Maar uiteindelijk is het Jozef die zijn broers en hun vader Jacob gaat redden van de hongersnood, omdat hij een hoge functie heeft in het Egyptisch rijk van de Farao. En de twaalf broers verzoenen zich.

Het is niet altijd de eerste, de meest voor de hand liggende, de meest rechthebbende, die uiteindelijk wordt gekozen, maar soms de jongste, de tweede. Niet degene die het had moeten worden, maar degene die het eigenlijk niet had moeten worden. En dat wil wel eens jaloezie opwekken.

Bijvoorbeeld vandaag, in de gelijkenis van Jezus de Parabel van de Jaloerse Broer. De oudste zoon is de brave zoon, op z'n 35e nog thuis bij pa en ma, altijd behulpzaam, nooit iets gevraagd. Probleemloos. De jongste zoon is de ondeugende van de twee, de losbol, die pa en ma laat zitten, en de wijde wereld in trekt, alles verkwist, als gastarbeider moet gaan werken. Maar ondertussen de wereld heeft gezien, en terugkomt met een prachtige rijke levenservaring. Maar de oudste zoon barst van de jaloezie.

Hoe is dit op te lossen? Kan jaloezie overwonnen worden? Kaïn kan het niet. Hij vermoordt zijn broer. Daarmee ligt de Broedermoord, helaas, aan het begin van de mensheid in het Paradijs. En ook in onze tijd gaat de Broedermoord nog door, tussen christenen en moslims in Centraal Afrika, tussen tutus en hutsis in Rwanda, tussen Syriërs en jihadisten, tussen ... vult u verder maar in.

Het mooie van de Bijbelse verhalen van Esau en Jacob, en van de elf broers van Jozef, zonen van Jacob, is natuurlijk dat ze zich uiteindelijk verzoenen. Nee, gemakkelijk was het niet. Maar ze hebben hun jaloezie overwonnen. Jacob keert terug naar Esau, en Jozef vergeeft zijn broers.

Verzoening is ook één van de grote thema's die behoren bij de Veertigdagentijd, bij de voorbereiding op het Paasfeest. Want, precies zoals Jezus zegt: "als u naar het altaar komt en

daar schiet u te binnen dat uw broeder iets tegen u heeft, laat dan uw gave voor het altaar staan, en ga u eerst met uw broeder verzoenen" (Mat 5,23-24), zo kunnen we ook zeggen: "Als u klaar staat om het Paasfeest te vieren, en daar schiet u te binnen dat uw broeder iets tegen u heeft, ga u dan eerst met uw broeder verzoenen".

Eerst met je broeder verzoenen. Want dan pas kun je ook met God in het reine komen. Inderdaad, zo zegt Paulus in de 2e Brief aan de Korinthiërs, waaruit we in de tweede lezing een stukje lezen, "laat u ook met God verzoenen". Want in Christus wordt de gebroken wereld van ons mensen verzoend met God. "God heeft ons door Christus met zich verzoend", zo hoorden we van Paulus.

Het Evangelie van vandaag heeft een open einde. Want die jongen uit het Evangelie van vandaag, die zo bitterjaloers is op zijn broer, Jezus zegt in zijn gelijkenis niet of het tussen die twee ooit goed gekomen is. Dat is eigenlijk jammer, want de parabel heeft geen happy end. Ja, niets is zo erg als met jaloezie te blijven morren. Maar misschien heeft Jezus expres gedaan om aan deze parabel een open einde gegeven. Het is alsof Hij ons zegt dat wij zèlf dat open einde moeten invullen. Die oudste zoon? Misschien zijn wij het wel? Het is alsof Jezus tegen ons zegt: "En wat zou jij nu doen?"

Régis de la Haye, diaken